

TAIVALKUNTALAINEN

Taivalkunnan kylälehti 2005

TAIVALKUNTALAINEN 2005

2. Puheenjohtajan kynästä
3. Tietokilpailu
4. Basic English in Taivalkunta
5. Tössötystä
6. Taivalkunnan Tiikerit
8. Taivalkunnan kenttä
10. Sata vuotta on lyhyt aika
16. Muisto vuodelta 2004
17. Arvaa mikä?
18. Kun ensi kerran Taivalkunnan näin
20. Auotearoa II
30. Talvitapahtuma
31. Tunnetko Taivalkuntaa kilpailu
32. Avaruusmatka
33. Koululaisten runoja
34. Taivalkunnan ala-aste
35. Satu kaikenikäisille
39. Tietokilpailun vastaukset

Puheenjohtajan kynästä.

Jos oli edellisvuonna vedet vähissä ja kaivot tyhjillään, niin nyt sitä on sitten saatu korkojen kera sillä seurauksella, että pellot pehmenivät ja mm. Sarkolantie muuttui upottavaksi liejuksi.

Kulunut vuosi pyöri samoja hankkeita seuraten joista jo edellisessä lehdessä kertoilin. 400kV sähkölinja-asiassa taisteltiin tuulimyllyjä vastaan ja hanke edennee kannanotoista huolimatta.

Taivalkunnan kylät ry jätti vielä huomautuksensa Pirkanmaan 1. maakuntakaavaehdotuksesta koskien vaihtoehtoa sijoittaa Pirkanmaan suurjätevedenpuhdistamo Pöllövuoren kallioalueen läheisyyteen sekä esitti tarkennuspyynnön maakuntakaavaehdotukseen esitettyyn MU-alue muutokseen. NoSA:n keskusampumaradan uudesta ympäristöluvasta jätimme Sorvalaisten kanssa yhteisen valituksen Vaasan hallinto-oikeudelle. Tämä siitä syystä, että katsoimme uuden luvan mahdollistavan liian laajamuotoisen urheiluummuntatoiminnan vallitsevissa olosuhteissa. Valitukset poikivat Vaasan hallinto-oikeuden välipäätöksen ja katselmuksen radalle 13.1.2005, joka alkoi suullisella käsittelyllä ja loppui koeammuntoihin. Välissä katselmoitiin ratoja ja maantieteellisiä edellytyksiä. Asia nytkähtänee eteenpäin kevään kuluessa, mutta monisäikeisen lupaprosessin oletetaan jatkuvan vielä pitkään. Olemme olleet mukana myös Kiirettömän kotipalvelun hankkeen suunnittelussa Nokian kylille, mutta hanke tuntuu etenevän melko verkkaisesti ja osallisuutemme hankkeeseen on edelleen avoin.

Rakentaminen kuluneena vuonna alueellamme on ollut vilkasta, joka tukee osaltaan asuinalueen kehitystä. Myös kevyenliikenteenväylän jatkaminen Ristiveräjään on saanut hieman myötätuulta. Tarve väylän jatkamisesta myös Sarkolan suuntaan asfalttiosuuden päähän on myös ilmeinen. Toteutuessaan Taivalkunnantien kevyenliikenteenväylä palvelisi satoja ihmisiä tuoden turvaa koululaisille, työmatkapyöräilijöille ja ulkoilijoille kapeaksi ja pimeäksi koetulla tiellä. Toivotaan, että hankkeelle löydetään rahoitus.

Kehittävin terveisin

Mikko Rasi
mikko.rasi@kolumbus.fi

*Joka ei pelkää tulevaisuutta, voi nauttia tästä hetkestä.
<Thomas Fuller>*

NÄMÄ LÖYTYVÄT TAIVALKUNNASTA

1. Mistä RISTIVERÄJÄ on saanut nimensä?
2. TAIPALEEN KYLÄ, silläkin on historiallinen menneisyys. Mikä?
3. Missä on NUOTTASAARI?
4. Missä sijaitsee KARHUNHYPPÄYS?
5. Mitkä suunniteltiin kulkevaksi TEERNIJÄRVEN kautta?
6. Missä on MÄKELÄN KALLIO? Miksi se mainitaan historiallisena paikkana?
7. MEMMOLA on kylä. Mitä tiedät sen historiasta?
8. RÖMÖVUORESTA kerrotaan ” Memmoin arvat” –kirjassa. Mitä juhlia siellä on vietetty?
9. Missä sijaitsee INTIANLAHTI?
10. Missä sijaitsi KONNANMONTTU?
11. Millaista teollisuutta Taivalkunnassa oli aikaisemmin?
12. Mikä on korkein mäki Taivalkunnantiellä?
13. Mistä nimestä KONTAA on muotoutunut?
14. TAULAJÄRVI on paljon korkeammalla kuin Taivalkunnan laakso. Mikä on taula?

Vastaukset toisaalla lehdessä.

BASIC ENGLISH IN TAIVALKUNTA

Viime syksystä lähtien on kylän koululla ollut englannin opiskelua maanantai-iltaisina. Opettajana Hilppa Lappalainen ja tunnit alkavat klo 18.00. Monta hauskaa opiskeluiltaa on jo ollut. Ja nimenomaan hauskaa! Mitään tiukkapipoisten touhua tämä ei ole. Meitä on yhteensä kymmenisen kappaletta, mutta ihan joka kerta ei kaikki ole työkiireitten takia päässyt tulemaan. Alkeista on lähdetty kieltä oppimaan ja kirjana on Hilpan itsensä tekemä kiva kirja. Paljon on jo opittu ja lisää opitaan. Ja kun kevät on ohi, niin syksyllä jatketaan.

Mukaan mahtuu vielä. Tulet vain koululle ennen tunnin alkua, niin siitä se lähtee.

Welcome to study with us...

VALAISIMET SÄHKÖTARVIKKEET

Laatua lähelläsi!

Ma-To 8.30-17.00 Pe 8.30-18.00

La 9-14

NOKIAN
SÄHKÖTALO

WWW.NOKIANSAHKOTALO.FI

Viholankatu 1, 37120 Nokia

TÖSSÖTYSTÄ

Anja patisteli, että pitäis meikäläisenkin kirjoittaa oman kylän lehteen. Niinpä pitkähkön harkinnan jälkeen istuin kirjoituspöydän ääreen ja otin paperin esiin.

Mutta missäs kaikki kynät ovat? Löytynee varmaan jonkinlainen keittiöstäkin. Huomasin kuitenkin, että ruoka-astiat olivat jääneet pöytään. siistin pöydän ja ai niin, roskiskin on ihan täynnä. Lähdin viemään roskapussia ulkosäiliöön tien varteen ja postikin näkyi tulevan. Hyvä niin, voin viedä sen saman tien. Yksi reisu ja kaksi asiaa, eikä tarvitse liukastella useita kertoja.

Laskuja, laskuja, kirje, kortti ja lehtiä: Pirkka, Yhteishyvä, Koti ja Maaseudun tulevaisuus. Tuon Maaseudun tulevaisuuden jatkokertomuksen haluan lukea heti, jäi viime kerralla kiinnostavaan kohtaan. Mitäs näissä muissa lehdissä mahtaa olla? Täytyy ainakin selata. Koti-lehden ristikko näyttää tavallista helpommalta, taidan yrittää onnistunko ratkaisemaan sen. Kynäkin löytyi tuosta viereiseltä hyllyltä. Ai niin, uuniin täytyy laittaa tuli, eikä se kamarin lämmityskään ole pahitteeksi. Ryhdyn toimintaan, ajatukset vielä ristikossa. Onneksi puita on valmiiksi tuotuna sisälle.

Ovelta kuluu kopinaa. Jaaha, Matti taitaa tulla sisälle. Taitaa olla kahvihetken paikka. Huikkaan: "Olisko kahvit mitään?". "Mikä ettei" kuuluu vastaus. Laitan kahvit "tippumaan". Päivittelen, ettei noista mun hommista tahdo tulla valmista, rönsyilee vain. Lenkilläkin on vielä käymättä.

Entäs se kirjoittaminen? Vien ainakin kynän kirjoituspöydälle!

Laura

Pitopalvelu
Mervi Evikoski

P. 3400248, 0400 - 858957

Taivalkunnan Tiikereille kolmas mestaruus kaukalopallossa

Perinteikäs kaukalopallojoukkue Taivalkunnan Tiikerit voitti hiljattain Nokian kaupungin järjestämän kaukalopallon puulaakisarjan. Tämä oli vuonna 1993 perustetulle joukkueelle kolmas mestaruus. Edelliset mestaruudet ovat vuosilta 1998 ja 2001.

Taivalkunnan tiikerit on pelannut jo 12 vuotta kaukalopallon puulaakisarjassa Nokialla. Alkuun pelattiin Menkalan ulkokentällä ja sittemmin Nokian jäähallissa sen valmistuttua. Tosin jäähallissa pelaamisessakin on huonot puolensa. Pelien alkamisajankohdat ovat lauantai aamuisin kello 6.30 – 9.00 välillä. Tämä tarkoittaa sitä, että tuskin kukaan eksyy siihen aikaan katsomaan pelejä. Toista se oli ennen Menkalan kentällä, kun pelattiin iltaisin. silloin oli useita katsojia kentän laidalla katsomassa pelejä. No katsotaan mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

Taivalkunnan Tiikerit sai alkunsa siis vuonna 1993. Jo ennen sitä kylän pojat ja hieman iäkkäämmätkin miehet pelasivat Taivalkunnan koulun kentällä melkein joka päivä. Siellä syntyi ajatus siitä, että pitäisikö ilmoittautua sarjaan pelaamaan ja niinhän sitten tehtiin.

Joukkue koostuu pääasiassa kylän omista ”pojista”.

Tosin hieman apujakin tarvitaan keskustan pojista, kun osa alkuperäisistä pelaajista on lähtenyt ns. ”maailmalle”. Se, mikä on ilahduttavaa, että pikku hiljaa ns. ympyrä on sulkeutumassa eli kylältä joskus pois lähteneet ovat palaamassa takaisin.

Tiikerit ovat joukkue isolla J:llä. Siellä vallitsee hyvä henki ja joukkueella on muutakin toimintaa kuin kaukalopallon pelaaminen. Pidetään sauna-illoja ja käydään matkoilla jne. Tulevaisuudessa olisi tarkoitus kehittää joukkueen toimintaa ja sitä kautta saada julkisuutta Taivalkunnalle. Onhan Tiikerit jo käyneet turnauksissa Nokian ulkopuolellakin. Yksi iso askel kehittämissuunnitelmassa on otettu perustamalla Taivalkunnan tiikereille omat kotisivut internetiin. siellä voi jokainen käydä ympäri maailmaa tutustumassa mm. pelattuihin ja tuleviin otteluihin, tuoreimpiin tiikeri-uutisiin sekä mielenkiintoiseen pelaajakortti esittelyyn. Siinä on esitelty kaikki Tiikerin pelaajat kuvan kera. Lisäksi jokaiselle pelaajalle voi lähettää halutessaan fanipostia. Ja jotta sivut ovat melkein täydelliset niin kotisivuilla on ns. vieraskirja, jonne jokainen voi kirjoittaa melkein mitä vaan, kunhan pysyy asiallisuuksissa.

Tiikerien kotisivut eivät ole vielä ihan kokonaan valmiit. Niitä kehitetään koko ajan sitä mukaa kun kotisivujen päivityksen suorittaja vain ehtii. Kaikki voi kirjoitella esim. vieraskirjaan haluamiaan ehdotuksia, toivomuksia kotisivuista ym. Tiikeritoiminnasta. Tiikerien kotisivut osoitteessa:

personal.inet.fi/urheilu/tiikerit

Myös tämän lajin harrastaminen tällä tasolla vaatii hieman kustannuksia. Tiikerien budjetti on melko alhainen kautta ajatellen. Rahoitus järjestetään pääasiassa ns. omasta pussista. Mutta olisi tietenkin hienoa, jos omalta kylältä saisi taustatukea joukkueelle, niin toiminnan kehittämisen tulevaisuus näyttäisi paljon valoisammalta.

Taivalkunnan Tiikereistä tehdään alkuvuoden aikana rekisteröity yhdistys (ry), niin rahanhankinta mahdollisuudetkin selkiytyvät.

Miten pääsee pelaamaan Tiikereiden joukkueeseen? Jos tunnet olevasi kovanluokan pelimies Taivalkunnasta, niin paikka kahdessa pelaavassa ketjussa on mahdollista. Mainittakoon kuitenkin, että pelit eivät ole mitään ns. pyhäkoulupelejä.

Hyvää alkanutta vuotta 2005 toivottaa Taivalkunnan Tiikerit

Vesa Karonen # 74

Taivalkunnan jääkiekkokenttä

Taivalkunnan jääkiekkokenttä on lähellä taivalkunnan koulua, joka on kyllä ihan hyvä, mutta haluaisin kertoa nyt sen huonoista puolista. Ensimmäiseksi siitä kun se jäädytetään niin harvoin. Viimeksikin kun kävin koulun jälkeen katsomassa jäätä, niin useissa kohdissa näkyi hiekka. Useina kertoina kun käyn kentällä, niin siellä on ollut noin 25cm lunta eikä kukaan ole käynyt auraamassa sitä! Kentän pukukoppikin on jo kerran rikottu, eikä asialle ollut tehty mitään noin vuoteen! Sitten kun se korjattiin, niin sinne ei hommattu kattolamppua eikä lämmitystä (siellä on nimittäin aika kylmä!) Ja kysynpä miksi ei?

Mika V. 11v

Finn-terät Oy

Vannesahan terien myynti ja valmistus, kovapalaterien myynti, huolto ja teroitus.

Rapinkorventie 5 37150 NOKIA

Puhelin: 03-3421760

Matkapuh. 0400 620 480

finn-terat@elisanet.fi

HYVÄ RAKENTAJA

LEHTISEN SAHALTA

PUUTAVARAA MONESSA MUODOSSA

- SAHATAVARAA LAUDAUSTA LANKKUUN
 - KESTOPUUTA SAHATTUNA JA HÖYLÄTTYÄ
 - ULKOVUORET MYÖS POHJAMAALATTUNA
 - KORISTELISTOJA
- KULJETUS**
- KUORMA-AUTOLLA
 - MAASTURI+PERÄKÄRRY

LEHTISEN SAHA

Sarkolantie 230

PUH. 3405051, 0400 889014

FAX. 3405295

Tervetuloa kauppoille!
Nyt on hyvät tingit!

Sipilässä

HELKAMA 100v KODINKONEET

- Tiski-koneet ALK. **289** €
- Liedet ALK. **349** €
- Jää/viileet ALK. **499** €

FAGOR PESUKONE

- linkous 900
- energia + pesutulos A
- 5 kg määräautom.

299 €

OLYMPUS DIGIKAMERA

179 €

- 3,2 megapikseliä
- 3x optinen + digizoom
- jpeg viedokuvaus
- sis. akut + laturi (arvo 49e)

-35%

LG 30" LCD TAULU TV

2190 €

hyvitys **500** €

Toimiv

Takuu 2v.

1690 €

PIONEER Tallentava DVD

90 GB kovalevy

PV-R 5100 ~~1295~~ **449** €

- jopa 100h ohjelmaa
- DV-in/out
- eritt. helppo ajastaa

-64%

PESU-KARHU 5090

- 5 huuhtelua
- A+ luokitus
- linkous 900
- elektroninen

449 €

-20%

JVC HIFI KOTITEATTERI

VIRITINVAHV. 6 x 100W

DVD

927

742 €

-20%

AUDIO-PRO

PHILIPS DIGIBOXI

- 2 x scart
- audio out
- suomen kieli

99 €

~~129~~

Lexmark MONITOIMITULOSTIN

- korttipaikat
- kopiokone

99 €

~~169~~

EXPRESSO-KEITIN

39 €

~~99~~

Energian SÄÄSTÖ-LAMPUT

11W ja 15W

1,5 kpl €

Nokian valtatie

Yrittäjätatu

TV-Kodinkone Sipilä

TEKNISET

TV-KODINKONE

Olli Sipilä

Av. ark. 9-17.30, la 10-15 YRITTÄJÄKATU 26 **NOKIA** p. 342 2400

SATA VUOTTA ON LYHYT AIKA

Mauri Mattilan muistoja lapsuusvuosilta.

Riina Hynninen

Tsaari Nikolai II, kansalaissota, ensimmäinen auto ja sähkövalo. Kaikki asioita, joista meikäläinen on lukenut historiankirjoista koulussa ja tuskaillut vuosilukujen kanssa. Taannoisella retkellä Albert Edelfeltin taidenäyttelyyn havahtuin konkreettisesti ajan kuluun. Kävelin vaarini kanssa Tsaari Nikolai II:sta esittävän maalauksen ohi ja ihmettelin ääneen kuinka komea taulu se olikaan. Siihen vaarini tokaisi ykskantaan: ”Niin, tuo Nikolaihan oli Suomen hallitsija silloin kun synnyin vuonna 1913.” Siinä oli pakko hetken miettiä ajan suhteellisuutta. Mikä oli minulle jotain aivan kaukaista, oli vaarilleni osa omaa elämää, ja muotokuvassa siis vähän kuin vanha tuttu.

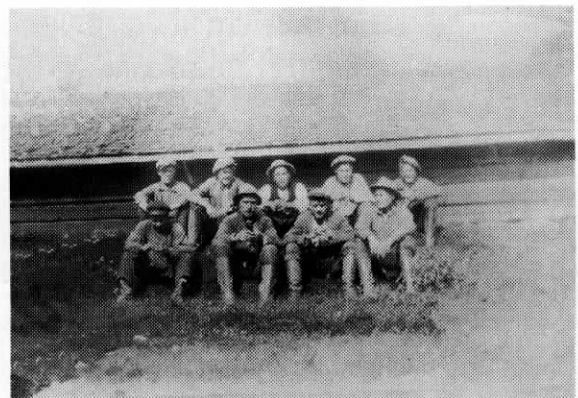
Siinä siis inspiraatio tähän kirjoitukseen. Vaari täyttää 27.2. 2005 92 vuotta ja eipä taida tässä kylässä montaa olla, joka ”pesee” Maurin vuosissa ja muistojen kaareissa. Niinpä on hyvä vähän taltioida silminnäkihavaintoja asioista, joista on kulunut ihmisikä, pitkä sellainen. Olemme vaarin kanssa tarinoineet illallispöydässä usein menneistä ajoista, ja esiin on tullut useita hämmästyttäviä, hauskoja ja kiinnostavia asioita Suomen alkuvaiheista. Myös silloisen talonpojan elämäntavassa ja askareissa on jotain sellaista alkukantaista, jota meidän jälkikasvun on terveellistä välillä miettiä.

Ensimmäinen muistikuva mikä vaarilla on lapsuudesta, on huhtikuulta vuodelta 1918, Antti August Salosen, Kohman talon isännän, hautajaissaatosta. Koti-Mattilan keittiön ikkunasta pikku Mauri oli katsellut kun tiellä kulki seurakunnan arvokas, musta hautajaisreki. Reen kulmissa oli pylvää joiden päällä katos ja isot tupsut koristeena. Tuo reki on kuulemma vieläkin kirkon varastossa tallessa. Huhtikuun lopulla tuohon aikaan oli siis vielä rekikeli, mutta eteneminen oli huonoa lumen vähyiden vuoksi. Saattueessa oli ehkä 20 rekeä ja synkkä kulkue on jäänyt pienen pojan mieleen. Kohman talon isäntiä vaari on muuten tavannut 4 eri sukupolvea, mikä on aika hyvä saavutus.

Samalta vuodelta on ymmärrettävästi jäänyt mieleen muutakin. Kansalaissodan melskeissä sattui asioita, jotka helposti järkyttävät lapsen arkea. Mauri muistaa istuneensa keittiön ja pirtin välisellä kynnyksellä veljensä Eeron kanssa ja ihmetelleensä kun joukko punaisten puolella taistelleita sotilaita laski kiväärin pistimillä katonrajan vartaissa olevia leipiä. Vaari muistaa, että yhtään leipää eivät silloin vieneet, koska talonväelle piti riittää, ja väkeähän siihen aikaan riitti. Sotilaat veivät vain ylimääräiset leivät joukoille jaettavaksi. Toinen sotaan liittyvä muisto on kun punaisten sotilaat, samoilla pistimillä, pyyhkäisivät pirtin höyläpenkillä (!) istuneet Maurin ja Eeron lattialle, jotta saatiin kivääreille puhdas paikka.

Kansalaissodan lopussa, Hämeenkyrön linjojen murruttua, punaisten joukot siirtyivät Tamperetta kohti. Tuolloin vaari taas katseli keittiön ikkunasta koko päivän, kun joen Siuron puoleisella rannalla marssi hevosia ja miehiä keskustaa kohti ja seuraavana päivänä valkoisten joukot menivät perässä. Keskustan asukkaan pakenivat näiden joukkojen tieltä kohti Vesilahtea ja Tottijärveä, ja Mattilankin piha oli väkeä mustanaan. Saunassakin yöpyi monta perhettä. Suurimmaksi osaksi nämä olivat naisia, lapsia ja vanhuksia. Mieleen on jäänyt eräs vanha mies, joka hevostaan omenapuuhun sitoessaan hätäili itku kurkussa eukon ja lasten perään. Hukassa olivat kaikessa kaaoksessa. Ruokaa ei Mattilassa ollut kaikille näille pakolaisille antaa, ruokaa ei silloin ollut kellään. Mutta yöpyä saivat kuka missäkin.

1. maailmansodan aika oli kuulemma muuten hyvin hiljaista aikaa. Paljon ei tapahtunut ja oli puutetta. Rahaa ei ollut kellään ja tarina kertoi, että Tyhjässäperässä oli yksi 50 markan seteli, joka sitten kierteli talosta taloon... Muun muassa öljyn tulo loppui sodan takia ja öljylamput olivat siis hyödyttömiä. Siihen asti ne olivat olleet ainoa valonlähde kynttilöiden ja päreiden lisäksi. Vaari muistaa, että silloin tulivat ”karpiittilamput”. Karbidi oli aine joka muodosti palavaa kaasua kontaktissa veden kanssa. Erityisessä lampussa liekkiä säädeltiin karbidipalan päälle tippuvaa vettä säätelemällä. Sanomalehti tuli viikolla päivittäin, joko Aamulehti tai Kansanlehti. Nokian Uutinen ja Maaseudun tulevaisuus ilmestyivät vasta myöhemmässä vaiheessa. Posti kulki päivittäin juna-asemalta aina Alaselle asti. Kirjeen saaminen oli kuitenkin harvinainen tapaus. Puhelin tuli Mattilaan vuonna 1916, kun Mattila ja Kohma vetivät oman puhelinlinjan kumitehtaan linjaan. Mattilan puh. numero oli 40. Sähkö tuli vasta 1922, sekin kun isoisoisäni Väinö Mattila yhdessä mm. Kalle Alastalon kanssa oli perustamassa Siuron Sähkö Oy:tä. Piuhat vedettiin kosken yli. Taivalkunnassa oli tuohon aikaan maataloja, vain 11 kpl: Mattila, Kohma, Klemola, Sipilä, Jutila, Mäkelä, Keskinen, Alastalo, Kassila, Alanen ja Ylinen. Tämä porukka tunsivat toisensa ja yhteisiä juhlia järjestettiin ja kyläiltiin usein.

Ruokahan on elämän edellytys, ja Maurin lapsuudessa se aiheuttikin suurimman osan talon töistä. Tosin tehokkuuteen pyrittiin silloinkin. Leipää leivottiin kaksi kertaa vuodessa, isompi erä kerralla. Ruisleipää oli riitettävä 9-10 työmiehelle ja talonväelle puoleksi vuodeksi. Kun yhteen vartaaseen meni 30 leipää ja vartaita tuli kerrasta ainakin 10 kappaletta, ellei enemmänkin, niin voimme todeta leipiä väännetyn kerralla rapiat 300 kpl. Naisväeltä kuluikin tähän koko päivä. Ainoastaan syksyllä teurastettiin eläimiä ja lihaa riitti kevääseen asti. Silakoita ostettiin kerralla "nelikko", eli 25 litraa ja ne säilöttiin suolaan. Niitäkin sitten natustettiin pitkin vuotta ja oli kuulemma kamalan suolaisia.

Ruoka oli yksinkertaista. "Pernasoppaa" keitettiin kerralla enemmän ja sitä saatettiin syödä koko viikko. Siinä oli perunoita, usein lanttua ja sianlihaa. Soppaa syötiin aina sunnuntaisin aamupäivällä, se oli talon tapa. Muita ruokia oli puuro tai velli ja silakat. Juureksista käytettiin lanttua ja perunaa enimmäkseen. Kaalia tai porkkanaa ei ollut. Aamiaista syötiin seitsemältä ja se oli päivän raskain ateria. Perunoita ja läskisoosia, voita ja leipää. Yhdeksältä joku tytöistä toi kahvin pullan kera työmaalle. Puolilta päivin oli lounas, jokin kevyempi keitto tms. Kolmelta taas kahvi + pulla työmaalle ja illallinen oli kuudelta, yleensä taas kevyempi ruoka. Ruisleipää oli aina, ohrarievä tuli vasta 40-luvulla. Juomaksi oli maitoa ja kesällä olutta, jota oli 200 litran tynnyrissä kellarin "halsissa." Ruoassa oltiin omavaraisia, ainoastaan kahvi, suola ja sokeri ostettiin. Jokaisella oli oma puulusikka, joka käytön jälkeen nuoltiin ja pistettiin seinän rakoon talteen.

Mattilaan kuului työväkenä "köksä" joka vastasi ruuasta ja "petauksesta", karjakko ja kaksi "likkaa", joiden vastuulla oli navetta mihin muilla ei sitten ollutkaan asiaa, sekä yksi muonamies joka sai palkkana rahaa, hehdon jauhoja kuussa, asunnon sekä maitoa perheen tarpeen mukaan. Lisäksi oli työmiehiä noin kymmenen kappaletta, joista kuulemma oli aina yksi pirtinnurkassa asumassa. Saattoi olla, että useampikin nukkui pirtin penkillä yönsä. Hevosia oli n. 5 ja jokaisella oma nimikkokuski. Lisäapua kutsuttiin tarvittaessa tieltä, jolla kulki kaikenlaisia työnhakijoita. Näitä "sällejä" tarvittiin esimerkiksi salaojituksessa, mikä oli kovaa työtä. He majoittuivat saunaan tai ratashuoneen parvelle.

Lasten oli osallistuttava töihin miten kykenivät. Mauri muistaa tehtäviksi risujen siivouksen, lakaisun ja peltotöistä lantun harventamisen. Rikkaruohon kitkentä oli tyypillistä ja erityisen iso ja ilkeä työ oli keltaisen kanankaalin kitkeminen heinämaasta. Kanankaali kukki kuulemma keltaisenaan ympäri Taivalkuntaa. Nuoret pojat saivat lisäksi usein korjailla ja rakentaa aitoja. Tuohon aikaan tie aina pitkälle Taivalkuntaan asti oli reunustettu risuaidalla molemmin puolin. Tuota "pintasta" aittaa rakentamaan pojat usein vähän vanhempana määrättiin. Vaari muistaa Eero veljensä ja Poutalan Einon kanssa rakentaneensa aidan Kuirin talon (Taivalkunnatie 229) luota pitkin koskenäyrään yläreunaa aina Tiivanojaan asti, hieman Kohman talosta keskusta suuntaan.

Kun ei tehty työtä, lasten aika kului kuulemma yleisesti lähinnä pahanteossa. Lähiseudun 16-17 kakaraa sai paljon aikaan. Selkäänsä vaari muistaa saaneensa harvoin; mikäli nyt ei vain ne ikävät asiat tältä osin tuppaa unohtumaan. Maija sisarensa muistaa kuitenkin poranneensa kovaa vieressä, säälistä, kun veljet saivat koivuniemen herrasta. Muuten aika kului "tussarien kanssa hosuessa", uistinta vedellessä Teernijärvessä, uidessa (jopa 9 kertaa päivässä) koskessa (Luhtasissa) tai Teernijärvessä (itäpäädyssä tai isolla kivellä), pelatessa nappikuoppaa, piksua (mailapeli), 5-penniä tai kiekonheittoa, jota myös Seitsemässä veljeksessä pelattiin. Siinä on kaksi joukkuetta, jotka lyövät seipäillä puukiekkoa edestakaisin - jokin pesäpallon/jääkiekon esimuoto ehkä. Talvella laskettiin mäkeä koskenäyräessä, navetan katolla, tai riihen takana. Hankikannoilla kiitäminen joko suksilla tai potkukelkalla oli mieluista. Sunnuntaisin leikittiin ja laulettiin sisätiloissa, ja pirtissä mentiin kuulemma lujaa. Aikuisten ajankulu oli hieman erilaista. Naisilla ei paljoa tainnut vapaa aikaa olla, mutta ukot kuluttivat aikaa pelaamalla korttia. Hakalan talossa Teernijärven rannassa oli oikein uhkapeliporukka, joka keräsi äijiä Koskenmäkeä myöten.

Jouluna kaikki työväki perheineen kokoontui saman pöydän ääreen. Menuun kuului aina "livekalaa, räätikäloora, pernoita ja soosi, väskynäsoppaa, riisipuuroa ja pannukakkua". Perunalaatikkoo ei tällä seudulla syöty. Lahjat oli aina samat: flanellipaita miehille, naisille esiliina tms., lapsille "rääsyjä", jokin kiiltävä pallo tai "japsileluja". Japanista tuotiin halpoja peltisiä leluja, jotka olivat kova sana. Aattona veisattiin virsiä ja kirkkoreissusta jouluaamuna muistuu mieleen hautausmaan kiviaidan puomilta startannut kilpa-ajo kotiin. Huuto oli kova koko matkan.

20-luvulla Mauri kävi koulua Tampereella, vuoden verran junalla ja loput asuttiin serkkujen kanssa viikot kaupungissa, sunnuntait kotona. Noilta ajoilta on muistissa jännittäviä asioita. Ensimmäinen radio saatiin n.1925/1926 kun Siuron Sähkön toimitusjohtaja Kormavaara teki Väinö-isälle radion. Se oli melkoinen laitos ja antenni viritettiin navetan katolle, josta vedettiin piuha puhelinhuoneessa olleeseen radioon. Väki kuulemma pelkäsi tuota ihmevehjettä, jonka pitäisi olla vieläkin Mattilan vintillä. Tästä idean saaneena koulupojat Mauri ja serkku Timo Kahila rakensivat Tampereella opiskelijakortteerissaan oman kideradion, jolla

kuunneltiin Ruuskasen talon lähetyksiä. Fordin uutta A-mallia ihailtiin kun siinä oli oikein vaihdelaatikko, ja Chevroletia, joka olikin sitten jo "parempi" auto. Myös Imatran elokuvateatterin palo oli iso tapahtuma vuonna 1927. Eräänä myrskyisenä lauantai iltana 1929 Pispalanharjulla vaari näki junan ikkunasta, kun laivat Kuru ja Tarjanne purjehtivat Siilinkaria kohti rinnakkain. Kuru hieman edellä, Tarjanne perässä. Myöhemmin selvisi, että vain Tarjanne selvisi tuolta matkalta.

Metsänhoito on ollut tärkeä osa elämää, ja vaari muistaa muutaman tapauksen metsänistutuksen alkuvaiheista. Kun Mauri oli 6-vuotias, perustettiin metsänhoitoyhdistys, jonka johtaja sai päähänsä istuttaa mäntyä Taulajärven tienhaaran seudulle, josta salama oli aiemmin polttanut metsän. Koskenmäen koululaiset valjastettiin istutushommiin ja kuskattiin Karhunahteen päälle hevosella. Vaari pyöri siellä joukossa ja muistaa asian. Kuulemma istutus ei täysin onnistunut, koska vain noin 3 mäntyä selvisi kuusen tukahduttaessa istutusalueen. Laita lapsi asialle...

Vuonna 1904 Parkanon Paroni Wrede, "partasuu ukko", jonka vaari muistaa nähneensä kerran, puhui männyn siementen keruusta ja kylvämisestä, joka oli uutta. Isoisoisäni Väinö päätti kerätä käpyjä ja 1906 kylvi siemenet Hakalan mäen päälle, Teernijärven rantaan, josta huono karsikko kaadettiin ensin pois. Muuten hyvä homma, mutta männyt kylvettiin liian tiheään, joten vaari muistaa myöhemmin heidän "kloppien" leikkineen littaa metsikössä, liikkuen puusta puuhun kuin apinat. Se joka putosi maahan, oli littia. Isäni jutteli kerran vaarin kanssa metsäasioista ja jotain aluetta koskien mainitsi, että eikös se ole Riston metsää? "Ei, se on Mattilan metsää. Risto vaan hoitaa sitä nyt." Aika viisas tapa ajatella; pitkällä tähtäimellä. Metsä pysyy, hoitajat vaan vaihtuvat.

Jaa-a, tässäpä tarinaa. On ollut tämän kylän elo erilaista ja hyvä, että säilyy ainakin vähän historiaa jälkipolville. On hauska kuvitella miltä maisema on näyttänyt vuonna 1913 reellä "pintasten" aitojen välissä ajettaessa kohti Taivalkuntaa. Minulle tuo aika myrskyistään huolimatta on jotenkin viatonta. Mutta ajatelkaapa mitä on tapahtunut maailmassa vuoden 1913 jälkeen? Ja kaikki yhden elämän aikana. Vaarini sanoin: "Sata vuotta on lyhyt aika. Maailma on muuttunut minun eläissäni niin paljon, että sitä ette kyllä usko." Toivotaan, että parempaan suuntaan, vaikka en ole siitä kyllä niinkään varma.

Kylänvanhin on muuten ihan mukava titteli!! Antakaa anteeksi, jos joku on vielä vanhempi. Ei tullut miettiessä mieleen ketään vanhempaa, joten otin vapauden tähän nimitykseen. Ja jos ei Taivalkunnan kylän vanhimmasta ole tässä kysymys, niin ainakin Taipaleen kylän vanhimmasta! Se on varma.

Hyvää syntymäpäivää ja halauksia Vaarille! Sekä vielä monta jännittävää vuotta lisää!

KOSKENMÄEN APTEEKKI

Nuijamiestentie 3, 37120 Nokia
puh. 03-3888300

Avoinna: MA-PE klo 8.30-19.00
LA klo 9.00-15.00

HYVÄT PARKKIPAIKAT

- LUKOT
- HELOITUKSET
- AVAIMET
- AUKAISUT
- SARJOITUKSET
- ASENNUKSET
- HUOLLOT
- LUKITUS-SUUNNITTELU
- RIKOSILMOITUSLAITTEET
- KAMERAVALVONTA

Vakuutusyhtiöiden hyväksymä
rikosilmoitin-suunnittelu- ja asennusliike

NOKIAN
LUKKOHUOLTO OY

Härkitie 10, 37100 Nokia, puh. 3415 707

MUISTO VUODELTA 2004

Joulukuun pimeänä iltana kävelin ystäväni kanssa kylämme seurakuntatalolle. Olin soittanut hänelle, että lähdetkö mukaan laulamaan joululauluja. Hän innostui ja niin sitten saapasteltiin ”kirkonmäelle”.

Siellä oli jo väkeä paikalla. Oli kirkkokuorolaisia ja maa- ja kotitalousseuran jäseniä ja oli muutama kyläläinenkin uskaltanut mukaan. Pappina oli Lauri Hirvonen.

Kyllä oli mukava ilta. Laulu kaikui komeasti ja oikein tuli haikea ja harras mieli. Tuli ihan lapsuus mieleen, kun vuosia sitten istuttiin samoilla penkeillä ja laulettiin näitä samoja, ihania lauluja. Ja muutamaa uuttakin harjoiteltiin. Tuntui niin turvalliselta, kun vielä nykyaikanakin on asioita, jotka toistuvat samanlaisina kuin aina ennenkin. Niin pitääkin olla.

Ja kyllä maistuivat hyvät kahvit ja leivonnaiset laulujen välillä. On ne reippaita tyttöjä maa- ja kotitalousseurassa, kun aina jaksavat leipoa ja laittaa. Kiitokset tahdon tässä sanoa kaikille mukana olleille ja toivon, että ensi syksynä vieläkin useammat kylällä asuvat rohkenisivat tulla mukaan. Siitä se joulunaika oikein todella sitten alkaa.

Terveisin yksi mukana ollut

Kotileipomo – Konditoria Andersson

om. Tapani Kauranen

Vaahterakatu 7 Nokia

puhelin 03-3413721

*Meiltä herkut arkeen ja juhlaan.....
myös gluteenittomat tuotteet.*

ARVAA MIKÄ?

Mikä on se Musta Mörkö,
Mörkö vieressä tien?

Tumma se on ja
salassa se kulkee
ei muille näyttäytyä julkee
ja siis vaaraan toiset sulkee.

siis mikähän kumma se on?

VASTAUS

No, tietysti pimeä kulkija tiellä,
ei vilku heijastin sillä.

Et kai sinä,
enkä tietenkään minä
halua sellainen olla
Musta Mörkö,
jolla ei säteile polla.

MUISTA! KÄYTÄ HEIJASTINTA!

Ravintola River Golf

*Maukkaat lounaat arkeen ja juhlaan
Tilauksesta*

- *perhejuhlat*
- *liikelounaat*
- *kokoukset*

Mervi Järvinen p. 3400111 , 3400055

Kun ensi kerran Taivalkunnan näin

Oli aurinkoinen kesäaamu vuonna 1961 tai -62. Lähdin Tottijärven Pajulahdesta veljeni lasten kanssa kesäretkelle eväiden kera. Ensin noustiin Rautalinin linja-autoon ja matkattiin sillä Tottijärven Riitamaalle. Siellä jalkauduttiin ja poikettiin hakemaan paikalliset oppaat retkelle. Anneli ja Vesa, vähän toisella kymmenellä olevat nuoret, tai oikeammin lapset, lähtivät opastamaan meitä metsään ja kallioille.

Kuljimme polkua pitkin autioituneen Kivimäen pihamaalle. Istahdimme kivelle ja ihailimme pihamaan kukkaloistoa ja kuuntelimme lintujen liverrystä. Tauko oli tarpeen jo muutenkin. Nuorin retkeläinen taisi olla vasta 3 -vuotias, toisetkin lapset pitkästi alle 10 - vuotiaita. Matka jatkui kiemurtelevaa polkua pitkin syvemmälle metsään. Yhtäkkiä edessämme oli taas vanhoja , osittain sortuneita rakennuksia ja heinittynyt pihamaa. Anneli ja Vesa tiesivät , että se on Santamäki. Minulle nämä maisemat olivat täysin outoja, silti jollain tavalla niin viehättäviä.

Jatkettiin kulkua eteenpäin, Vesa edellä retkueen johtajana ja Annelin kanssa huolehdin pienemmistä. Meno pysähtyi kuin seinään, Vesan varoittaessa käärmestä. Nostin nuorimmaisen syliini. En itsekkään ollut koskaan nähnyt kyykäärmettä muuta kuin kuvassa. Vesa sieppasi kepakon käteensä ja kas vain kyy tuli tiensä päähän. pelonsekaisin tuntein katselimme otusta ja ihailen hengenpäästäjää. Toisaalta pohdimme sitäkin, että mehän tämän käärmeen oloja tulimme häiritsemään. Seuraavat askeleet olivat tosi jännittyneet ja pelokkaat, josko niitä matelijoita on useampikin lähialueella. Pelko unohtui kuitenkin pian, kun edessä näkyi upea kalliomaisema.

Oli aivan pakko kiipeillä ja hyppiä ja tehdä löytöjä. Rinnettä ylös ja toiselta kohtaa alas ja halkeamien ja ”luolien” tutkimista. Voi sitä lasten riemua! Ei siinä hytetykään haitanneet, eivät ainakaan jääneet mieleen. Kyyn lisäksi sattui toinenkin säikähdys! Jyrkkää kalliorinnettä kiivetessämme, edellä kiipeävien jaloista vieri kiven murikka pienimmän päähän ja siitä minun olkapäähäni. Onneksi ote piti, eikä pudottu alas. Villaisella hoidettiin kuhmua ja lohduteltiin itkevää pientä. Olin kauhuissani ja tunsin syyllisyyttä, kun olin tuonut näin pienen lapsen hurjalle retkelle. Onneksi ei käynyt vielä pahemmin. Taisi olla suojelusenkeli mukana retkellä.

Kallion päälle päästyämme, itkut ja huolet unohtuivat. Voi mikä maisema! Istuttiin aloillemme ja syötiin eväitä ja ihailtiin näkymiä. Kauempana alhaalla näkyi taloja ja peltoja ym. Vesa ja Anneli tiesivät kertoa, että se on sitä Tyhjänperää. Minua nauratti koko nimi. Anneli kyllä sitten sanoi, että se taitaa virallisesti olla Taivalkunta. Se oli ensi kerta kun Taivalkunnan maisemia ihailin. Enää en muista, mikä kallio se mahtoi olla, liekö Harhovuori, josta tulevat kotimaisemani näin.

Retken kotimatka sujui kommelluksitta. Väsyneet retkeilijät päätyivät oppaiden kotiin makoisiin lettukesteihin, nam, nam!

Nämä Taivalkunnan ja Tottijärven välimaaston metsä – ja kalliomaisemat ovat kiehtoneet minua nämä monet vuosikymmenet. Meillä on oman kylän laidalla sellaiset maisemat ja maastot että niiden arvoa ei välttämättä tajutakkaan. Siellä on polkuja ja reittejä, joita pitkin voi patikoida aikas mukavasti. En suosittelen silti ketään menemään sinne yksin, jollei ole paikallistuntemusta.

Joskus 1980 –luvulla teimme Annelin kanssa treffit kyseiseen maastoon. sovittiin vain kellonaika, koska lähdetään kotoamme. Anneli Riitamaalta ja minä Taivalkunnasta. Oletimme löytävämme vielä ne 60 –luvun polut, joten kohtaaminen olisi helppoa. No, oishan se pitänyt arvata, ettei se niin ollut! Metsiä oli kaadettu ja polut umpeutuneet, eikä meillä siihen aikaan mitään kännyköitä tai ”kepsejä” ollut. vaan Luojan kiitos, osuttiin erään aukon reunalle kumpikin yhtä aikaa ja huomattiin toisemme. Iloiset huudahdukset ja nauru raikuivat. Yhdessä alustavasti suunnittelimme Vesaisten luontopolkua, joka sitten myöhemmin isommalla porukalla tarkennettiin ja merkittiin kangassuikaleilla. Se luontopolku onkin sitten jo toinen tarina.

Kassilanmäen maisemista Laura

RAISAMO

Palvelemme

Ark. 8.30 - 18

La 8.30 - 14

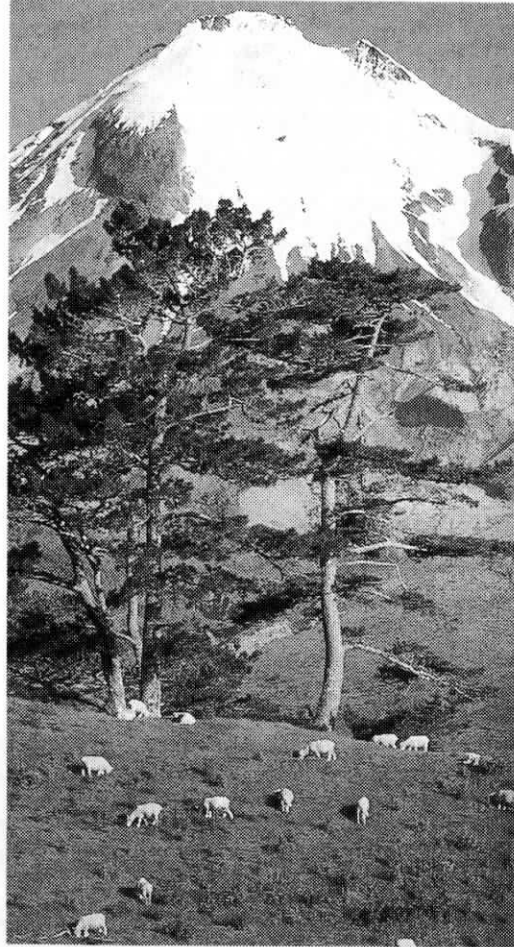
ROUNIONKATU 1 NOKIA

puh. 31432500

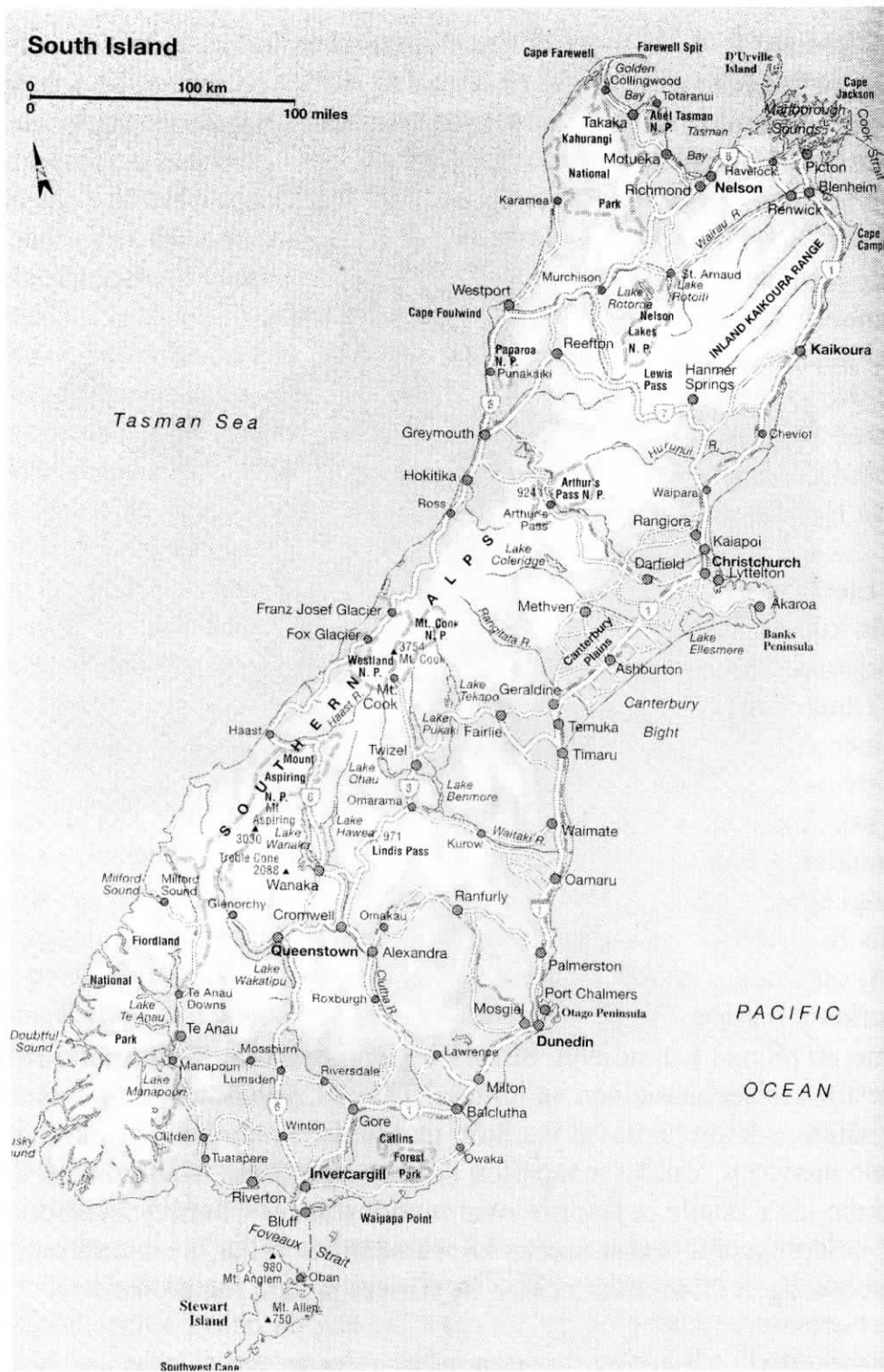
Aotearoa II

Matka jatkuu kohti Uuden-Seelannin Eteläsaarta ja nopeimmin sinne pääsee Pohjois-saarelta lentämällä. Ilmasta voimme ihaila Mt. Egmontia tai maorikielellä Taranakia, jonka pyöreä huippukraatteri pistää esiin pilvien yläpuolella. Nukkuva tulivuori on purkautunut viimeksi n. 350 vuotta sitten ja uutta ärähdystä voi odotella hetkellä millä hyvänsä. Vuori kohoaa 2518 metrin korkeuteen ja huippua peittää ikijää ja lumi. Se on suosittu vaellus- ja kiipeilykohde, joka on yhtä vaarallinen kuin kauniskin.

Teemme välilaskun maan pääkaupunkiin Wellingtoniin, pyöreän lahden ympäröimille kukkuloille rakennettuun maan kulttuuri- ja hallintokaupunkiin. Eri väriset ja monimuotoiset puutalot pilkuttavat vuorten rinteet, jättikokoinen pitsi-Pispala tulee lähinnä mieleen. Keskusta näyttää hyvin modernilta korkeine lasitaloineen ja kuviolaatoitettuine aukioineen. Kaupungin lempinimi on Windy city (tuulinen kaupunki) ja täällä puhaltelee joskus niin reippaasti, ettei kansa kaduilla tahdo pystyssä pysyä. Nähtävyyksistä mainittakoon vain Te Papa -museo, joka on näitä uusia vuorovaikutteisia vetonauloja.

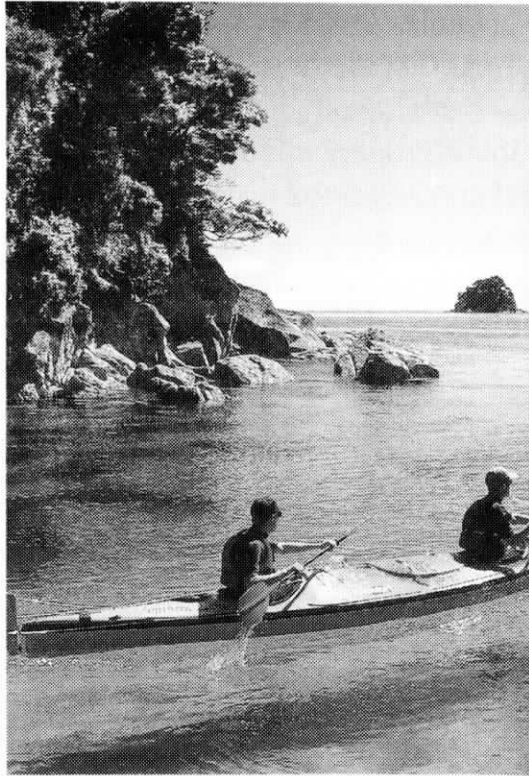

Liikesimulaattori kuljettaa meidät metsään ja ajalle jolloin Uusi-Seelanti oli asuttamaton. Voimme simulaattorin avulla kokeilla, miltä tuntuisi tulivuorenpurkaus tai purjelautailu, lampaan keritseminen, valaan selässä ratsastus tai benjihyppy. Lapsia ei kuulemma tahdo saada millään lähtemään pois, meikäläinen voisi jo hyvinkin mielellään lähteä katselemaan rhododendronpuiston alppiruusuja tai vieraila jossain kaupungin 450:stä ravintolasta. Mutta matka jatkuu.

Saarten välillä siintee petollisen kauniina Cookin salmi, jota laivalla ylittäessään moni on naama vihreänä ruokkinut kaiteen yli paikallisia kaloja. Tuulet saatavat olla kovia ja ärtyisiä saarten välissä. Muuten Eteläsaaren pohjoisosa on aurinkoinen ja maisemat uskomattoman kauniit. Cookin salmessa on kaksi saarta nimeltään Brothers (veljekset), joilla voi tutustua tuatara-alkuliskoon, jonka kaikki muut lahkot maapallolla kuolivat sukupuuttoon jo yli sata miljoonaa vuotta sitten. Hieman uudempaa tulokaslajia alueella edustaa yllättäen Sirpa Alalääkkölä, jonka värikylläiset maisemamaalaukset saavat innoituksensa mm. Pictonin kaupunkia ympäröivistä upeista maisemista.

Marlborough Sounds - aluetta kutsutaan ”pieneksi siivuksi Norjaa” ja se on vuonojen, saarten ja lahtien huimaava vyyhti. Itään päin mentäessä Abel Tasmanin luonnonpuisto tarjoaa parastaan kanootilla liikkuville tai jalkapatikassa vaeltelijoille. Kirkas turkoosinvihreä meri suorastaan houkuttelee uimaan kilpaa hylkeiden kanssa.

Lähes koko Eteläsaaren päästä päähän kulkee Etelä-Alppien vuoristoinen selkäranka. Tämä vuoristo on kuin Sveitsin Alpit, USA:n Kalliovuoret ja Alaska yhdessä. Yksi vuori kohoaa yli muiden, Mount Cook (Aorangi eli pilvenpuhkaisija maorikielellä) on Uuden-Seelannin korkein, huippu

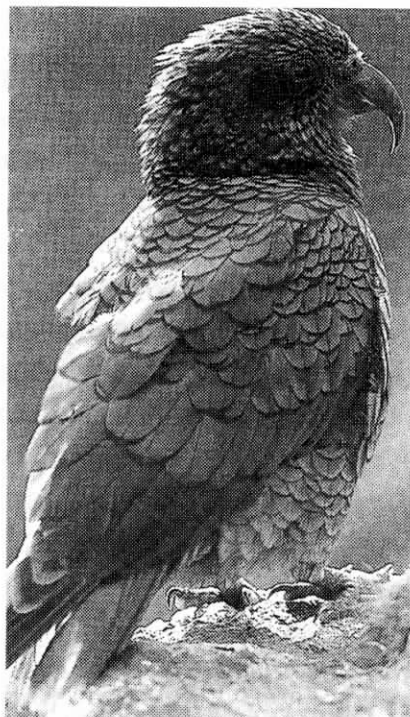
on 3754 m meren pinnan yläpuolella. Sinne on kiivennyt mm. Sir Edmund Hillary, Mount Everestin uusiseelantilainen valloittaja. Täältä löytyvät Uuden-Seelannin hienoimpiin nähtävyyksiin luettavat jäätiköt; massiiviset valkoiset ja turkoosit jäämassat vain kasvavat, vaikka maapallon ilmasto lämpenee. Maoreilla on legenda melkein joka asialle ja jäätiköt ovat muodostuneet ”lumivyöryneidon kyyneleistä” neidon kehotettua sulhoaan kiipeämään vuorelle, ja onnettomuuden vietyä sulhasen hengen muuttuivat neidon kyyneleet ja suru jäätiköiksi.

Vuoriston länsipuoli, länsirannikko on siirtolaisten maata. Sinne ovat menneet kullan, puutavaran, jaden ja hiilen perässä vähäpuheiset, kovanyrkkiiset miehet ja lujatahtoiset naiset, joista nyt ovat muistona hylätyt kaivoskaupungit, tunnelit ja vesikourut. Vain aivan rannikolla on kapea kaistale alavaa maata mutta vuoristot kohoavat heti vieressä. Mereltä tuleva kosteus tiivistyy vuoren rinteillä sateeksi ja siksi sadetakki on täällä jokapäiväinen pakkovaruste, vettä voi tulla 250 mm vuorokauden aikana.

Muinoin valtavat, lentokyvyttömät jättiläislinnut moat vaeltelivat vuorten laaksoissa mutta maorit metsästivät ne sukupuuttoon, koska nisäkkäitä ei ollut ja proteiinipitoista liharuokaakin tarvittiin (samasta syystä maorit harrastivat jopa

kannibalismia). Moa painoi parhaimmillaan 250 kg ja pää keikkui 3 metrin korkeudessa. Moan munat syötiin ja kuoria hyödynnettiin vielä nesteiden säilytysastioina, ja sulista tehtiin komeita viittoja. Moalla ei Edenin puutarhaa muistuttavissa oloissa ollut montakaan luonnollista vihollista - ennen ihmisen saapumista. Viimeiset moat paistuivat maorien maauneissa noin 500 vuotta sitten, mutta yhä vielä kuullaan kertomuksia kaukaisista alkumetsistä, että joku olisi sittenkin nähnyt vilaukselta tällaisen jättilinnun.

Varsinainen velikulta on kea, älykäs vuoristopapukaija, joka uteliaana tunkee nokkansa sinnekin, minne se ei todellakaan kuulu. Vaeltajien tavarat ja ruokavarustukset katoavat helposti parempiin suihin, autojen tuulilasien ja ikkunoiden kumiosat tämä vandaali repii riekaleiksi samoin kuin tuulilasinpyyhkijät. Mitään kiiltelevää ei kea voi vastustaa, sellaiset aarteet häviävät näköpiiristäsi ennen kuin ehdit edes aivastaa. Kea on valittiin eräässä tv-ohjelmassa jopa maailman älykkäimmäksi eläimeksi, epäselväksi jäi oliko ihminen mukana kisassa..

Keskellä Eteläsaaren eteläosia on järvi nimeltä Wakatipu, joka on melkein S-kirjaimen muotoinen. Maorilegandan mukaan kaunis neito oli joutunut demonin vangiksi ja tytön urhea ihailija poltti demonin tämän nukkuessa pois päiviltä, mutta sydän jäi yhä lyömään järven pohjaan uponneena, ja siksi järven pinta kohoaa ja laskee joka viides minuutti noin 7 cm. Tosiasiassa ilmiön aiheuttaa ilmanpaineen vaihtelu.

Itärannikkoa kutsutaan nimellä Fiordland ja Norjan vuonot se tuokin mieleen. Valtavan korkeat, vihreät vuorensinämät kohoavat suoraan ylös merestä, näissä henkeäsalpaavissa maisemissa on helppoa tuntea itsensä pienenpieneksi. Moniin vuonoihin ainoa tie on tulla mereltä tai ilmasta ihaillemaan korkeita vuoriputouksia, lumihuippuja ja reheviä metsiköitä. Ihminen ei onneksi vielä ole päässyt pilaamaan näitä upeita erämaita.

Meidän matkamme jatkuu kohti Uuden Seelannin eteläisintä kaupunkia Invercargillia, jossa on n. 57 000 skottiperäistä asukasta. Vain Stewart Island on enää sen ja Etelämantereen välissä. Täältä lähteen vuosittain satoja tuhansia kontteja täynnä pakastettua lammasta maailman eri puolille herkuteltavaksi. Tutkailehan pääsiäisenä kaupan pakasteallasta, se on täynnä maailman ympäri seilannutta paistia ja viulua.

Aika yksitoikkoisen lättänät maisemat tässä kaupungissa, ja siksi on hyvä lähteä kiitämään kohti itää. Aluetta kutsutaan nimellä Catlins ja siihen on pakattuna kauniita vesiputouksia, hiekkarantoja, korkeita kallioita, joiden alla meri vyöryy rajuna rantaan sekä salaisia luolia ja tiheitä ikiaarniometsiä. Valitsimme tien, joka seuraa rannikkoa ja yllättäen päättyy päällyste, sitten alkaakin kuoppainen ja hiekkainen rallimeno. Pieni bussimme huojuu, natisee ja hyppii, mutta nuori kuljettaja ei anna sen häiritä tippaakaan vauhtia, illaksi kun on päästävä tyttöystävän luo Dunediniin! Välillä onneksi on pysähdyttävä maisemia katsomaan ja sisäkalut saavat aikaa palaila takaisin entisille paikoilleen. Purakaunuin putoukset nähdäkseen on vaellettava jonkin matkaa rimu-, totara- ja miro-puiden holvistossa, yli vihreän sammaleen peittämien oksien ja kivien, rehevien maanläheisten tuoksujen tunkeutuessa sieraimiin. Metsä ympärillä on kotoisa ja rauhoittava, kuitenkin salaperäinen täälläköhän hobbitit lymyilevät saniaispuiden siimeksessä?. Aarteenaan metsä yrittää kätkeä pienen joen luomusta; 20 metriä korkeata terassilta terassille putoavien vesiputousten puolikaarta.

Teemme matkan edetessä jalkojemme iloksi kävelyretken erään hiekkaisen niemen nokkaa., Miten mukava onkaan kävellä oudossa ruohistossa tietäen, ettei kavala käärme ainakaan iske hampaitaan yllättäen nilkkaan. Uudessa-Seelannissa ei nimittäin ole mitään myrkyllisiä otuksia. Matkaseuralaisemme, iäkäs ja tuhti rouvahenkilö Englannista, haluaa ehdottomasti mukaan ja häntä sitten vedämme ylös ja laskeskelemme alas hiekkadyyniltä toiselle; alhaalla rannalla ei voi kävellä kun on nousuveden aika, ja kaikki tasainen rantahiekka veden alla. Niemen kärjessä köllöttelevät herrapuoliset merileijonat hiekkarannalla kuka mitenkään

rennossa asennossa (täällä vuorovesi ei ole peittänyt kaikkea tasamaata). Rouvat ja lapset ovat kuulemma Etelämantereella ja siksi yksinäisyyteen kylläntyneet 'poikamiehet' luovat kaipaavia katseita merelle, ja kajauttavat ajoittain huudon, joka ehkä rouvien korvissa kuulostaa kutsuvalta mutta meistä se muistuttaa eniten sonnin mylväystä. Kymmentä metriä lähemmäksi loikoilevaa merileijonaa emme tohdi mennä, sen verran iso koko herättää kunnioitusta. Aika kiltin ja laiskan oloisia ne ovat, hiukan vain syrjäkatseella seuraavat turistien touhuja. Kun yksi päättää lähteä raahautumaan kohti merta, se näyttää meistä kömpelöltä ihrakasan vyörytykseltä, kunnes vedessä otus muuttuu kuin taikaiskusta sulavaksi ja salamannopeaksi uimamaisteriksi.

Autonikkunasta laskemme koko loppumatkan lampaita, ja 10 979 kohdalla silmä väkisin painuu kiinni. Suloiset valkoiset pallerot syvän vihreällä niityllä märehtivät unessamme onnellisen tietämättöminä kylmäkonttikuljetuksista maailman ääriin.

Perillä Dunedinissa (tämän nimen skottisiirtolaiset antoivat uudelle kotipaikalleen Edinburghin kaupungin muinaisen gaelinkielisen nimen mukaan) päädymme Octagon-aukiolle kaupungin sydämeen. Skotit olivat kuulemma matkalla taivaaseen ja tänne päästyään luulivat jo tulleensa perille...

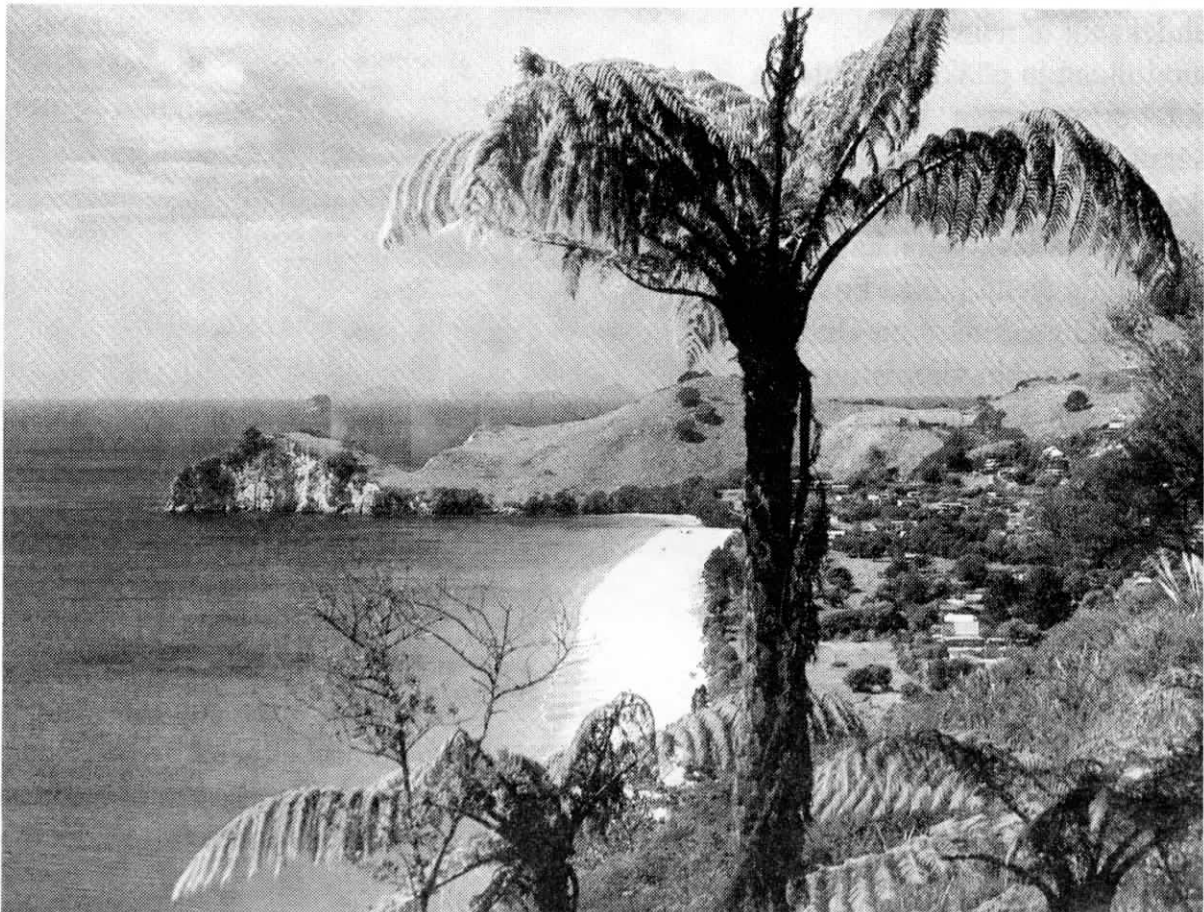
Octagon on kahdeksankulmainen muodoltaan ja pääkadut lähtevät siitä 4 eri suuntaan. Yhden päässä on päärautatieasema, joka on kuuluisa koristeellisista seinistään ja lasimaalauksistaan mutta junia sieltä lähtee kovin harvoin. Dunedinissa on Uuden-Seelannin vanhin yliopisto (per. 1869) ja sen päärakennus erikoisine kellotorneineen sijaitsee romanttisen joen rantamilla. Neljä vuotta vanha kirjastorakennus taas edustaa tämän hetken hienointa edistystä; tietokonepäätteitä riittää isolle osalle n. 18 000 oppilaasta ja arkkitehtuuri on lasisen komeaa. Kirjastossa opiskelijat taitavatkin elää suurimman osan opiskeluaajastaan lueskellen, netissä surffaillen ja toisiaan

tapailten, kotona käydään vain nukkumassa. Kaupungin asukkaat ovat niin riippuvaisia ison yliopiston opiskelijoiden tuomasta lisärahasista, että toivottavat banderollein ja kauppojen ikkunoissa olevin isoin kyltein heidät lukuvuoden alussa ”hyvin tervetulleiksi” kaupunkiin.

Yövyimme St. Clairin kaupunginosassa, lähes meren rannalla sijaitsevassa talossa. Parin sadan metrin päässä vyöryvät viileät, mahtavat surffiaallot rantaan ja muutama rohkea poika on mahallaan laudan päällä melomassa läpi aaltojen kohti ulappaa, aloittaakseen sopivana hetkenä vauhdikkaan ratsastuksen aallon harjalla kohti rantaa. Kuin kaarnavenettä heittelevät aallot heitä, mutta sitkeimmät sukeltavat taitavasti aina läpi vastaantulevan vesimassan ja pääsevät vähitellen yhä kauemmas rannasta. Montakohan haita siellä on odottamassa makupalaa?

Talo on tyypilliseen englantilaiseen tapaan rakennettu; yksinkertaiset ikkunat, rako ulko-oven alla tuulen puhallella sisään ja kokolattiamatto kylpyhuoneessa. On siinä toki muovinen ritilä päällä, ettei ihan vesi varpaiden välistä pursuile. Olohuoneessa on avotakka mutta ei savupeltiä. Suomalaisen ihmettelyyn vastaavat paikalliset, että silloinhan savu tulisi sisään jos hormissa olisi pelti. Turha jatkaa tätä keskustelua... Ja onhan takan hormi tupattu täyteen sanomalehtiä, estämään vetoa talviaikaan. Toisaalta talon poreallas antaa monta epämukavuutta anteeksi.

Aamulla lähdemme Roger-kuskin vauhdikkaalla kyydillä ajamaan Otago Peninsulan (= korkea ja 24 km pitkä niemimaa merenlahden takana) keskellä, vuoren päällä kulkevaa mutkittelevaa tietä pitkin kohden niemen kärkeä. Matkan puolivälissä meidän on palattava takaisinpäin, koska tiellä on tapahtunut kolari ja se on aivan tukossa. Matka jatkuu siis rantatietä, emmekä enää ole maiseman herroja. Oman perheemme kuski puristaa rystyset valkeina edessä olevan selkänojaa; tie on taas kapea ja mutkainen ja Rogerilla vauhtia riittää. Aivan pian olemmekin luonnonsuojelun portilla ja lähdemme jatkamaan maastoautolla kohti rannan pingviinyhdyskuntaa. Sinne on rakennettu katettu ja maastoon sopeutuva käytävä, josta voimme tarkkailla pingviinejä niitä häiritsemättä. Daniel-niminen nuori oppaamme varoittaa puhumasta suureen ääneen ja kävellä pitää hissukseen, varsinkin jos törmäämme nukkuviin poikasiin. Ensin näemme vain joitain merileijonia auringonottopuuhiissa mutta sitten meren aalloilla näyttää keikkuvan musta korkki kohti rantaa. Siellä on yksinäinen keltasilmäpingviini tulossa mereltä ruoanhakumatkalta. Muut ovat vielä saalistamassa päivän kaloja. Pieni frakkiherra taapertaa arvokkaasti ylös hiekkaista rantatörmää ja katoaa välistä ruohikon sekaan. Eräässä käytävän mutkassa opas pysähtyy ja viittoilee paria pörröistä untuvamöhkälettä kohti.

Siinä unenpöpperöiset poikaset odottelevat päivän makupaloja käytävän suojassa.

Hiivimme ohi ja toinen yrittää nokallaan napsaista palan poskesta ohikulkevalta turistilta; saattaisihan se olla uusi kävelevä kalalaji. Elämäkokemusta untuvikolle on karttunut vielä kovin niukasti.

Seuraamme kotiin tulevia, taapertavia pingviinejä välillä kiikarilla, välillä aivan läheltä ilman, että ne tietävät meistä mitään. Kovaa työtä ruoan hankkiminen ja lastenhoito näyttää olevan tälläkin pallonpuoliskolla. Näitä

keltasilmäpingviinejä on jäljellä enää n. 4000 kpl, kaikki tällä alueella, ja niitä yritetään kovasti suojella täystuholta.

Liekö otsoniaukko saarten yllä hyväksi näille piipertäjillekään, ihmiselle voimakas ultraviolettisäteily ainakin aiheuttaa ihosyöpää ja paksua elefantti-ihoa jo nuorella iällä.

Viimeinen matkapäivä on koittanut ja siksi on kiiruhdettava tuliaisostoksille. Uusi-Seelanti on suosittu turistikohde Aasiassa ja kaupat ovat täynnä turistille tarpeellista ostettavaa. Itse emme voi vastustaa Down Under -karttaa, jossa maapallo on käännetty ylösalaisin ja eteläinen pallonpuolisko (ja etelänapa) on ylhäällä (tekstit on tietysti käännetty myös). Siitä näkee miten vähäinen osa

pallomme maa-alueesta on päiväntasaajan eteläpuolella. Kauripuusta taidokkaasti veistettyjä pannunalusia, joita voi järjestellä paloista eri muotoon, ja vulkaanisen maaperän ihmeitä tekevä savinaamio päätyy myös kassiimme. Lampaasta saa aikaan mm. söpöjä, villavia pikkulampaita ja lämpimiä, pehmeitä alusasuja. Maorit väkertävät puu-, luu- ja jadedekoruja, ongenkoukunmuoto on erityisen suosittu, ja kaikki on taiottu onnea tuottaviksi. Käsityöläisten paratiisissa on tuotteita keramiikasta, kivistä, ja puusta metalliin asti. Koruissa käytettyjä sinivihertäviä pau-simpukankuoria olisi kiva tuoda kotiin ja alkaa askarrella niistä pimeinä talvi-iltoina ranne- ja kaulakoruja maorien tapaan. Paikallista viiniä ja skottilaisten maahanmuuttajien tekemää viskiä on lähes jokaisen turistin laukussa.

Nyt kun kaikki tosituristin velvollisuudet on hoidettu, voi puuduttavan pitkä kotimatka alkaa. Jää hyvästi ystävällinen, kaunis ja vihreä saari valkoisen pilvesi alle!

P.S. Jutun ensimmäisen osan julkaiseminen kylälehdessä ei oikein sopinut journalistiikan ammattilaisen pirtaan, mutta annetakoon meille pätemättömille anteeksi, koska kova juttupula on arkea tämänkin lehden toimittamisessa. Lisäksi yksi Taivalkunnan koulun entisistä oppilaista on opiskellut Otagon yliopistossa Dunedinissa viimeiset kolme vuotta ja siten muut kyläläiset saivat löyhän siteenkin vierailta turvallisesti omassa nojatuolissa istuen Tyynen valtameren etäisillä saarilla.

E-L Hynninen

TAMPEREEN HEVOSPISTE OY

HEVOSVARUSTEIDEN ERIKOISLIIKE

MYYMÄLÄT: **TEIVON RAVIKESKUS, TAMPERE**

PORIN RAVIRATA, PORI

METSÄMÄEN RAVIRATA, TURKU

AVOINNA RAVIPÄIVISIN

PUH. 03-5187 290/ 0400-631 382

MUORIN KUKKA

Anneli Lehtonen
Ruskeepäänkatu 58
p. 342 0200, 0400 – 823 137

ma-to	10 – 18
pe	9 – 18
la-su	9 – 15

Laadukkaat sidontatyöt Leikkokukat viherkasvit ym.
Kukkakauppaa yli 20 vuotta

TERVETULOA EDULLISILLE OSTOKSILLE !

Likakaivojen tyhjennykset ja lumen
auraukset ym. traktORITYÖT

Tero Lehtimäki

P. 0400-325 024 340 0024

Talvitapahtuma

Taivalkunnan maa- ja kotitalousseura on järjestänyt talvitapahtumaa vuodesta 1980 lähtien. Ne on järjestetty aina Taivalkunnan seurakuntatalolla ja sen edessä olevalla Mikkolan pellolla. Tapahtuman pääasiana on ollut lasten hiihtokilpailut. Hiihtokilpailuissa on menossa jo toinen sukupolvi, monen nykyisen kilpailijan äiti tai isä on osallistunut samoihin kisoihin nuoruudessaan. Melkein aina on ollut sen verran lunta pellolla, että hiihtokisat on saatu pidettyä. Ainoastaan yhtenä vuonna jatkuvan vesisateen takia jouduttiin järjestämään luontopolkukilpailu seurakuntatalon maastossa. Perinteisesti tapahtumaan on kuulunut, että naiset ovat leiponeet leivonnaisia myyjäispöytään. Toinen yhtä perinteinen on ollut myös naisten keittämä hernekeitto oman kylän eli Hautasen herneistä. Kilpailijat ovat saaneet nauttia kovan kilpailun jälkeen tuhdin annoksen hernekeittoa maksutta. Muille hernekeittoa on myyty annoksina tai mukaan omaan astiaan. Arpajaiset hyvine palkintoineen ovat aina kiinnostaneet yleisöä. Aikaisempina vuosina mukana on ollut hevosajelua ja joskus jopa ajelua moottorikelkalla ja reellä.

Tänä vuonna talvitapahtuma järjestettiin lauantaina 12. helmikuuta jo 26 kerran. Hiihtokilpailuja häiritsi hieman lumen puute, mutta siitä huolimatta Järvisen Heikki oli saanut ajettua moottorikelkalla ihan kelvot ladut. Paikalle oli saapunut yli 90 henkeä nauttimaan ulkoilutapahtumasta. Lapsia oli lähtöviivalla jännittämässä 27. Ladulla oli vauhtia ja tyyliä monenlaista. Toisilta hiihto sujui kuin vanhoilta tekijöiltä ja toiset taas tarvitsivat vanhemman pystyyn nostajan mukaan lenkille. Mutta paremmuusjärjestys löytyi eri tyyleistä huolimatta. Kuten tavallista jännitys kohosi huippuunsa kun päästiin palkintojen jakoon.

Kolme parasta sarjoittain:

2001 – 2002 syntyneet

Tytöt:	1. Werla Pasto	2. Annika Hell	3. Susanna Peuraus
Pojat:	1. Matias Mäkelä	2. Severi Houni	3. Joonas Kallio

1999 – 2000 syntyneet

Tytöt:	1. Venla Haavisto	2. Susanna Anttolainen	3. Sabrina Houni
Pojat:	1. Anssi Peuraus	2. Mikko Alanne	3. Jussi Sainio

1997 – 1998 syntyneet

Tytöt:	1. Ella Räsänen	2. Minna Korkeasalo	
Pojat:	1. Olli Haavisto	2. Joonas Mäkelä	3. Davud Kosara

1995 – 1996 syntyneet

Tytöt:	1. Kirsi Sainio	2. Kati Sainio	3. Roosa Isomäki
Pojat:	1. Aleks Räsänen	2. Jarkko Anttolainen	

1993 – 1994 syntyneet

Pojat: 1. Mika Anttolainen

1991- 1992 syntyneet

Tytöt: 1. Laura Räsänen

Tunnetko Taivalkuntaa kilpailu

Alla muutama kuva Taivalkunnan rakennuksista ja rakennelmista Kirjoita vastaukseesi rakennuksen nimi tai paikka missä se sijaitsee. Mukaan nimesi ja puhelinnumero. Jätä vastaus Mattilan postilaatikkoon, Taivalkunnantie 238. Vastanneiden kesken arvomme palkinnon.

Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Kuva 4

Avaruusmatka

Olipa kerran avaruuskoira. Se ei pitänyt siitä, kun sitä ei pidetty hyvänä. Koira oli nimeltään Alffa. Eräänä synkkänä iltapäivänä Alffa sanoi emännälleen:

- Minä olen päättänyt lähteä avaruuteen!
- Mitä? huusi emäntä. Ai niin. Päätös on sinun.
- Hyvä! Lähden huomenna, sanoi Alffa. Yöllä Alffa ei saanut unta. Se ramppasi vessassa ja joi välillä. Aamulla Alffa tarkasti, että kaikki oli pakattu.
- Uimarengas, puhelin, leipää, vettä, asuni, unilelu ja... Missä se on? Haa, löytyi! Taskutietokone! Nyt voin lähteä. Haluan ottaa mukaan ystäväni. Naapurini Ali Hurjalan! huudahti Alffa.
- Hän meni hakemaan Alia. "Plim plom!"
- Jee! Joku tuli! huusi Ali. Hän meni avaamaan.
- Hei Ali! Lähdetkö kuulennolle? kysyi Alffa.
- Mitä? Oletko tosissasi? ihmetteli Ali. Alffa nyökytti päätään.
- No varmasti! sanoi Ali innoissaan.
- Lähdetään rakettiasemalle, sanoi Alffa. Sitten he hyppäsivät autoon.
- Rakettiasemalla heitä odotti yllätys.
- Miksi emme voi lähteä kuuhun? sanoi Alffa.
- Se on laitonta. Koirat eivät matkusta. Tai,... jos otatte tuon raketin, sanoi lentoemäntä.
- Kiitos paljon, sanoi Ali.
- Lähdemme heti! sanoi Alffa. He astuivat rakettiin. Siellä oli hienoa. Sitten he lähtivät. Fshhh! Butun! Raketti meni tosi lujaa. Alffa sanoi Alille:
- No? Oletko tyytyväinen?
- Olen! Tämä on mahtavaa! vastasi Ali.
- Tuolla on kuu! Suuntaan sinne, sanoi Alffa. He laskeutuivat kuuhun.
- Tuntuu kuin olisi viereiden varassa, sanoi Ali.
- Tiedän, mennään Plutoon, sanoi Alffa.
- Joo, sanoi Ali. Sitten he lähtivät. Kun he olivat Plutossa, siellä oli niin kylmä, että Ali ja Alffa jäättyivät pystyyn. Kahden vuoden päästä tiedemiehet löysivät koirat ja veivät ne museoon.
- Mahtavaa! Tästä saatte melkoisen palkkion, nimittäin 50 €. Sitten tiedemiehet hurrasivat kovaan ääneen:
- HURRAA!!

-Nilla 3.lk-

Taivalkunnan koulun 3.-luokkalaisten runoja

Läiskis

Sammakko lammella ui,
yhtäkkiä kuului hui!
Läiskis!
Sammakko oli lampeen tippunut.

-Nilla -

Haiku

Rep- pu- kin pai- naa.
Oi kun ois vii- kon- lop- pu!
Ko- tiin jo hop- pu!!

-Nilla-

Vienäin runo

Koira.
Sudelta näyttää.
Juoksee.
Haukunnasta sen tunnen.
Koira.

-Nilla-

Pallo pyöreältä näyttää.
Pyörii.
Muodosta sen tunnen.
Pallo.

-Mika-

Runo

Kaikki jo nukkuu,
käki ulkona vielä kukkuu.
Lempeä tuuli, sen susi kuuli.
Jo aurinko paistaa,
kettu sen jo haistaa.
Koulu alkaa, lapsilla on hauskaa.
Matikkaa oppilas pakertaa,
ruokatunnilla hän leipää nakertaa.
Nyt päästään koulusta,
tuskasta ja touhusta.
Kotona iltapalan syön,
nukun hyvin koko yön.

-Nilla-

Taivalkunnan ala-aste

Koulun lukuvuosi käsittää 190 koulupäivää. Näistä päivistä suurin osa sisältää tuttua arkista aherrusta ja tasaista eteenpäin menoa opinnoissa. Rutiinit tuovat turvallisuutta ja järjestelmällisyyttä päivittäiseen toimintaan. Mutta välillä on hyvä kokea jotain uutta ja toiminnallista. Ohessa on haastateltu 1. ja 2.luokan oppilaita koskien teema- ja juhlapäiviä. He ovat kertoneet, mitä kustakin erityispäivästä on jäänyt mieleen.

Ensimmäinen koulupäivä 12..8.2004

- Jännitti kovasti. Äiti toi kouluun. Mutta päivä oli kiva. Ja kun muutama päivä oli käyty koulua, ei enää pelottanut, eikä jännittänyt. (Ossi 1.lk)

Yleisurheilukisat 17.9.2004

- Itketti, koska hävittiin Vahalahdelle sukkulaviestikisassa. (Roope 1.lk)
- Ei se haittaa, harjoitellaan ensi vuodeksi, niin voitetaan kisa. (Ossi 1.lk)
- Kivaa oli hypätä tangon yli patjalle (Ossi). Mutta miksi se patja oli märkä, vaikka ei ollut satanut? (Roope)

Tohtori Orff ja herra Dalcroze-yhtyeen konsertti Tottijärven koululla 15.11.2004

- menimme kerrosbussilla, joka haisi pahalle (= kytkin kärytti bussin sisälle asti) ja siellä sai katsoa telkkaria (Roosa 2.lk) Satoi loskalunta. (Tessa 2.lk)
- Se yks soitti pahvirumpuja. (Tessa)
- Paras kappale oli ”Minä en pelkää koiria, minä olen koirien ystävä”. (Tessa)

Itsenäisyyspäiväjuhla 3.12.

- Nostettiin lippu salkoon ja esitettiin poloneesi. (Roosa)
- Tulee mieleen hienot vaatteet. Mulla oli lila kokovartalomekko (Tessa).
- Mulla oli punainen hame, jossa oli tosi ohuet hihat. Laitan sen ehkä synttäreilleni päälle. (Roosa)
- Sytytin itsenäisyyskynttilän. (Tessa)
- Lausuttiin ulkoa opeteltu runo. (Roosa)
- Laulettiin Siniristilippumme ja Sininen ja valkoinen (molemmat tytöt)
- Saatiin täytekakkua, missä oli pikkuisia Suomen lippuja. Minä sain ensimmäisen palan! (Tessa)

Koulun pikkujoulut 10.12.2004

- Jokainen toi lahjan mukanaan ja sitten ne jaettiin oppilaiden kesken. (Heidi 2.lk)
- Meidän luokka leipoi pipareita ja niitä syötiin pikkujouluissa. (Heidi)
- Laulettiin joululauluja ja kuunneltiin joulumusiikkia. (Noora 2.lk)

Joulujuhlat 15.12.

- Olimme esityksessä, jossa Jeesus-poika syntyi. Me oltiin Nooran kaa enkeleitä (Heidi). Mä vain pelkäsin, että sytytän jonkun jutskun kynttilän kanssa palamaan (Noora). Empulla tuli kauhea kiire saada kynttilöihin tulet. Ei muisteta sen esityksen nimeä (molemmat tytöt). Sitten oli runo, jonka esitimme.
- Isoilla oppilailla oli ohjelmana Laihialainen joulu –näytelmä. (Heidi)
- Laulettiin yhteislauluja. Sitten en enempää kyllä muista. (Noora)

Pilkkipäivä ti 1.12.2004

- En saanut yhtään kalaa, mutta se ei harmittanut. Pilkkipäivä on kiva, koska silloin ei saatu läksyjä. (Iida 1.lk)
- Mukava päivä, koska sain kalan. (Kati 2.lk)
- Eväät maistuivat hyvältä. Kaakaoni loppui kesken. (Iida)

Remonttisiivouspäivä 3.2.

- Siivoiltiin. Minä vihaan oman huoneen siivousta. Koulussa on eri juttu, kun on paljon kavereita auttamassa siivousurakassa. (Iida)
- Milka järjesti, Ossi ja minä kannettiin kirjoja. (Iida)
- Kirjojen laittaminen oli kivaa. (Kati)

Laskiaistiistai 8.2.

- Golfarilla laskettiin pulkilla. Se oli hauskaa ja hurjaa kyytiä, koska mäki oli iso. (Juuso 2.lk ja Jarkko 2.lk) Mentiin hyppyristä kumpikin.
- Pullat oli todella hyviä. (Jarkko)

Ystävänpäivä 14.2.

- Tulee mieleen ystävänpäiväruno pikkuisesta ukosta. (Juuso)
- Tehtiin kortit. En ole vielä antanut kenellekään. (Jarkko)
- Kuunneltiin musiikkia salissa. (Juuso)
- Kaikki tuli sanomaan, että hyvää ystävänpäivää ja kaverit tuli mieleen (Juuso)

AVOINNA ARK. 8-17 LAUANTAINA 8-12 (KESÄLAUANTAIT SULJETTU)

Akka-Kaarina ja Eukko-Emilia ja seikkailu metsässä

Satu kaikenikäisille.

Kaksi sisarusta, terhakkaa eläkeläistä, asuu kylän laidassa, metsän reunassa pienessä, punaisessa mökissä. Siinä on valkoiset ikkunanpielet ja ruskeat, puiset rappuset. Ja se on kaikin puolin heille sopiva ja soma koti. Ja hyvin rakas. Eukko-Emilia on eläkkeellä postista ja Akka-Kaarina käsityönopettajan ammatista. He kutovat harrastuksena mattoja, poppanoita ym. käsitöitä myytäväksi torille. Jokainen raita heidän töissään kertoo jotakin: iloa, surua, yksinäisyyttä, ystävyyttä, mutta aina kuitenkin eniten riemua ja hyvää oloa. Ja siksipä jokainen, joka heidän töitään ostaa tulee aina hyvälle mielelle.

Elämä kulkee omaa rauhallista latuaan, he kutovat mattojaan, tekevät askareitaan ja kulkevat lähimetsissä marjamatkoilla pitkin kesää. Metsä on tuttu ja turvallinen ja tuoksuu havuille ja mustikoille ja pihkalle ja vanamoille ja kaikelle ihanalle...
AAAHH !

Mutta sitten, eräällä marjamatkalla he joutuvat eksyksiin. Ihan tutussa metsässä yht'äkkiä kaikki onkin outoa. Puut paljon suurempia kuin ennen ja välillä on ihan hämärää. Hetken kuluttua taas aurinkoisia metsäaukioita pilkottaa puiden lomasta. Meheviä marjoja joka puolella.

Mutta huoli kaivaa mieltä, miten päästä kotiin? Ja mikä valtava, ruskea otus näkyy jonkin matkan päässä? Hirveän pelottava ja karjahtelee ja murahtelee. APUA! Eukko-Emilia ja Akka-Kaarina ovat ihan kamalan kauhuissaan. Muistelevat, että jos karhun kohtaa, sillä karhu se kyllä on, pitää olla ihan hiljaa paikallaan. Hirvittää, jos se vaikka huomaa heidät ja käy päälle. Mutta se lähtee kuitenkin toiseen suuntaan. Helpotuksesta huokaisevat Akka-Kaarina ja Eukko-Emilia.
HUH HUH ,

Mutta nyt kotiin, mutta mihin suuntaan? He sopivat yhdessä, että tuonne päin. Ja kulkevat jonkin aikaa. Ihan oudon näköistä. Ei mitään tuttua pensasta tai kiveä tai edes kantoa.

He matkaavat kauan aikaa ja ovat jo todella huolissaan, jos eivät enää kotiin löydäkään.

Ja silloin se tapahtuu, suuren kuusen takaa tulee esiin tonttu. NIIN NIIN, Tonttu! Voi kauhea, että he säikähtävät. Eihän tonttuja ole olemassa. Ei ole. Mutta onpas! Ja tämä on onneksi ihan ystävällinen. Metsätonttu-Ohto sanoo olevansa. Rauhoittelee, ettei tarvi pelätä. Että hän vain haluaa auttaa "tytöt" kotiin ennen yön tuloa. "Tytöt"- hihittelevät Akka-Kaarina ja Eukko-Emilia helpottuneina. Ja niin neuvoo Ohto-Metsätonttu, että kun tuon ison kiven takaa katsoo vasemmalle hyvin tarkkaan, huomaa polun. Ja sitä pitkin kun kulkee niin kyllä kotiin löytää. "Tytöt" kiittelevät kovasti neuvosta ja kutsuvat Ohton kylään päivä- tai iltakahville heti, kun Ohtolle vain sopii. Ja lupaavat mustikkapiirakkaakin kiitokseksi.

Ja niin lähtevät Akka-Kaarina ja Eukko-Emilia iloissaan hypellen polulle ja sitä pitkin kotiin päin. Alkaa jo hämärtää aika kovasti, kun vähän matkaa ovat päässeet ja kiiruhtavat askeleitaan. Pöllö huhuilee puun oksalla. Sitä vähän säikähtää. Ja pupu loikkii yht'äkkiä polun poikki.

Matka joutuu; mutta yhtä asiaa he ihmettelevät. Polku muuttuu koko ajan heidän kulkiessaan enemmän ja enemmän ihan maton oloiseksi. Ihan totta! Tuossa on punainen raita kuin kukkanen ja tuossa iloinen keltainen, kuin aurinko ja tuossa sininen kuin järven pinta. Monta kaunista raitaa ja niin kevyt on niiden päällä kulkea. Ja ihan hetkessä juuri ennen kuin yön musta pimeä alkaa he ovat ruskean, samettisen raidan päällä ja HUPS! Ihan hengästyttää. He ovatkin omilla ruskeilla talonsa rappusilla.

Voi ihmettä ja helpotusta. Nyt äkkiä sisälle ja huokaisten he istahtavat molemmat omiin keinutuoleihinsa tupaan. Sitten keitetään kahvit ja ihmetellään moista seikkailua. Olikohan se edes totta? Mutta pakko se on uskoa. Kyllä se heille tapahtui. Mutta ei siitä kyllä taida voida kenellekään kertoa. Kukaan ei kuitenkaan uskoisi. Ja niin he päättävät, että kertovat tarinansa mattojen välityksellä. Sen jälkeen heidän matoissaan on ollut tämä tarina kaikkien nähtävissä. Ja myöhemmin monta muutakin tarinaa. Kuka sitten uskoo, kuka ei... Mutta joskus nähtiin iltahämyssä Ohto-tonttu menossa Akka-Kaarinan ja Eukko-Emilian mökille päin. Sen ovat kyllä useimmatkin kyläläiset nähneet...
Sen pituinen se.

Tarinan kertoi Sisko

MAANRAKENNUSTYÖT

- Perustusten kaivuusta pihatöihin
- Sora ja maa-ainesten kuljetus

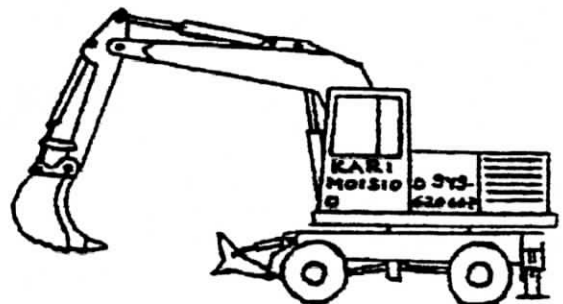
URAKOITSIJA

KARI MOISIO

Taivalkunta

Puhelimet:

3400178 ,0400-620667

Elämä niin kuin sinä haluat. Eläkesäästäminen kannattaa.

Sijoittamalla tulevaisuutesi tänään voit myöhemmin elää taloudellisesti vapaampaa elämää, juuri niin kuin itse haluat. Kun tarvitset neuvoja eläkesuunnitelmiesi toteuttamiseen, tule juttelemaan lähimpään konttoriimme. Varaa aika Asiakaspalvelustamme 02003000 (pvm/mpm) ma-pe klo 8-20. Käydään tilanteesi läpi – ja tehdään yhdessä suunnitelmistasi totta.

Teemme sen mahdolliseksi

NÄMÄ LÖYTYVÄT TAIVALKUNNASTA VASTAUKSET

1. Ristiveräjällä jumalanpalvelukseen saapuvat tekivät ristinmerkin.
2. Taipaleen kylän kerrotaan saaneen nimensä maataipaleesta vesistöjen välillä. Pyhäjärvi –Nokianvirta –Kulovesi veneellä kuljettavia vesiä.
3. Nuottasaari peittyi veden alle, kun Melon voimalaitoksen valmistuttua veden pinta yläpuolella nousi 19.5 m.
4. Karhunhyppäys-niminen kalliojyrkäne on Melon voimalaitoksen padon alapuolella. Karhu näki lehmän Korvolan puolella .Päätti aterioida ruhtinaallisesti. Virran leveys oli liian paljon ja loikka ei onnistunut. Karhu hukkui kuohuihin.
5. Pyhäjärvestä Teernijärven kautta Nokianvirtaan ja edelleen Kuloveteen suunniteltiin rakennettavaksi kanava ja myöhemmin puutavaran uittoreitti.
6. Mäkelän kallio on lähellä Jutilaa. Siellä on poltettu helavalkeita helatorstaina.
7. Kerrotaan Memmoi -noidasta, jolla oli yliluonnollisia taitoja.
8. Römövuori oli pakanuuden ajan kokoontumis- ja uhripaikka.
9. Intianlahti on Nokianvirrassa jo lähellä Kulovettä.
10. Konnanmonttu oli savipaikka, josta nostettiin savea Alastalon tiilitehtaalle. Monttu on täytetty ja siinä on golfkentän harjoitusviheriö.
11. Oli tiilitehdas ja sahalaitos.
12. Korkein kohta on Karhunahde.
13. Kontaan sanotaan muodostuneen kontio –sanasta.
14. Taula oli tuluksen sytyttävä aine. Se valmistettiin taulakäävästä.

Lähteenä käytetty vuoden 1934 Pirkkalan historia.

Into Kangasniemi

